

VASILE BAHNARU
La 60 de ani

Cunoscutul lingvist, doctorul habilitat în filologie, directorul interimar al Institutului de Filologie al AȘM Vasile Bahnaru a împlinit la 24 octombrie 2009 60 de ani – vârstă care ne oferă un bun prilej pentru a face anumite generalizări.

Coborât dintr-o familie de muncitori agricoli de prin părțile Nisporenilor (comuna Micleușeni), Vasile Bahnaru face școala de opt în satul natal, apoi este elev al școlii medii nr. 1 din Nisporeni, pe care o absolveste în 1967. Între anii 1968 și 1971 își satisface serviciul militar. În anul 1972 devine student la Institutul Pedagogic „Ion Creangă” din Chișinău, Facultatea de Litere, după a cărei absolvire, în 1976, activează timp de un an profesor de limbă și literatură în școala medie nr. 29 din Chișinău. Pasionat fiind însă mai mult de tainele științei, de cercetare, în anul 1977 V. Bahnaru își începe activitatea științifică în cadrul Institutului de Limbă și Literatură al AȘM, parcurgând traseul de la laborant până la cercetător științific principal.

Dedicându-se fără preget de-a lungul a mai bine de trei decenii cercetărilor de lingvistică, Vasile Bahnaru poate privi înapoi cu mândrie, întrucât rezultatele muncii sale creatoare sunt într-adevăr relevante. Opera sa științifică, alcătuită din 4 monografii, 5 dicționare, 1 manual și peste 100 de studii și articole publicate în culegeri și reviste de specialitate din țară și din străinătate, este diversă sub aspectul problematicii abordate (lexicologie, semasiologie, lexicografie, istoria limbii, sociolingvistică etc.), profundă sub aspectul calității și impresionantă sub aspectul cantității. Astfel, sunt bine cunoscute și apreciate drept contribuții de valoare în cercetarea și cunoașterea multor domenii ale lingvisticii românești studiile monografice *Mutații de sens (cauze, modalități efecte)*, *Practicum la introducere în lingvistică* (în colaborare), *Elemente de lexicologie și lexicografie*, *Elemente de semasiologie română*. Ultimele două lucrări sunt apariții editoriale recente (2008 și 2009) și întregesc substanțial munca de cercetare a lingvistului Vasile Bahnaru. Studiul *Elemente de lexicologie și lexicografie* constituie o investigație minuțioasă în care autorul, pe de o parte, generalizează cercetările în domeniul științei lexicografice, pe de altă parte, propune soluții concrete privind elaborarea diferitor tipuri de dicționare. Acestea sunt expuse într-un mod sistematic și accesibil, astfel că lucrarea poate servi drept ghid lexicografic pentru mulți dintre autorii de dicționare, mai ales pentru acei care debutează în practicarea acestei meserii. După cum afirmă însuși

autorul, „rezultatele cercetării se înscriu direct în preocupările teoretice și practice ale lexicografiei moderne, care, prin această investigație, capătă un suport bine încheșat, așa încât elaborarea dicționarului nu va mai fi considerată o activitate de rutină, ci una științifică de natură aplicată, bazată pe o teorie lexicografică logică, precum și pe teoria modernă a studiului limbii”. O reală valoare și un interes profesional deosebit prezintă și studiul monografic *Elemente de semasiologie română*, atenția cercetătorului fiind concentrată nu doar asupra aspectelor sincrone ale problemelor legate de studierea în sistem și structurală a semanticii lexicale, ci și/mai ales, asupra problemelor ce țin de dezvoltarea, de funcționarea dinamică, la nivelul semantic, al unităților de limbă și a categoriilor semasiologice, care, într-o anumită măsură, rămân în umbră.

De un interes binemeritat din partea publicului larg se bucură dicționarele elaborate și publicate de Vasile Bahnaru. Printre acestea menționăm: *Dicționar explicativ pentru elevi* (în colaborare), *Mic dicționar de neologisme* (în colaborare), *Dicționar de omonime*, *Dicționar de antonime* ș.a. Or, în etapa actuală, când lexicul limbii evoluează vertiginos, când explozia informațională este cu adevărat uimitoare, completarea șirului de dicționare de orice tip constituie o sarcină stringentă. Mult mai important este ca acestea să fie elaborate de persoane competente, care cunosc bine teoria și practica elaborării unor atare lucrări. Și din acest punct de vedere Vasile Bahnaru este un profesionist bine pregătit științificește. Este demn de admirat pentru dexteritatea de care dă dovadă, întrucât dicționarele sunt rodul unei munci asidue, riguroase și migăloase. În această ordine de idei, nu vom insista asupra dificultăților enorme pe care le presupune realmente elaborarea unui dicționar, ci doar îl invocăm pe ilustrul filolog italian Giulio Cesare Scaligero, care susținea că, „mai ușoară poate fi socotită pentru cineva osânda de a munci toată viața la ocnă, decât aceea de a face un dicționar”. Una dintre ultimele lucrări de acest gen semnată de lexicograful Vasile Bahnaru este *Dicționarul de antonime*, apărut în 2007. Textul propriu-zis al dicționarului este precedat de un studiu introductiv profund și de o notă asupra ediției, în care se expune succint și în termeni accesibili problema antonimiei. *Dicționarul de antonime*, de altfel ca și celelalte dicționare, este o lucrare originală, utilă și recomandabilă, în special, prin faptul că prezintă o sursă inepuizabilă pentru sporirea expresivității comunicative, constituind o bază solidă pentru cultivarea gustului estetic al vorbitorilor de limba română. Acestea sunt doar câteva dintre lucrările realizate de cercetătorul Vasile Bahnaru și nu există nici o îndoială că potențialul său creator este încă în stare să ne bucure cu noi studii și dicționare. Domnia Sa este foarte activ și în viața comunității științifice, prezentând comunicări la numeroase întruniri științifice de amploare: congrese, simpozioane, colocvii, conferințe etc.

O perioadă Vasile Bahnaru și-a conjugat vocația de cercetător cu alte îndeletniciri, ocupând funcții importante în cadrul unor structuri guvernamentale și de specialitate: director general al Departamentului de Stat pentru Edituri, Poligrafie și Difuzare a Cărților al R. Moldova (1990-1992), director adjunct al Centrului Național pentru Standarde de Limbă (1992-1993), director executiv al Asociației Naționale de Terminologie (1993-1998). Din 1996 până în 2006 a exercitat funcția de redactor coordonator al Întreprinderii de Stat Editorial-Poligrafice „Știința”. Cu toate acestea, preocuparea centrală a rămas în continuare investigațiile științifice, fiind un împătimit de problemele limbii, săpând neîntrerupt în cuvânt. Dânsul este un cunoscător

temeinic, un adept și un propagator al concepției lingvistice a unuia dintre cei mai de seamă savanți din Republica Moldova în domeniul lingvisticii, regretatul Silviu Berejan, de a cărui prietenie și apreciere profesională s-a bucurat.

Mereu în acțiune, energic, harnic, săritor la nevoie, consecvent și temerar, aprig apărător al adevărului științific, împătimit al problemelor de limbă, luptător consecvent pentru afirmarea acesteia în toate domeniile vieții politice, economice și spirituale – acesta ar fi șirul nici pe departe complet al calităților dlui Vasile Bahnaru. Dânsul a fost printre primii pe baricadele marii bătălii pentru limbă, alfabet și demnitate națională, publicând în acest sens numeroase articole publicistice și științifice în presa periodică din anii 1988-1990, printre care se impun în mod special articolele *Mai adevărat ca adevărul* („Nistru”, iunie, 1988) și *Alfabet pe banca acuzaților* („Literatura și arta”, 10.06.1989), ambele fiind scrise în colaborare cu redutabilul cercetător lingvist și publicist Constantin Tănase.

Sunt doar câteva cuvinte de apreciere a activității dlui Vasile Bahnaru din partea unei colege de breaslă. Cred că este omul care și-a găsit rostul în viață. Fiind antrenat în procesul continuu de a cunoaște și a crea, prin ceea ce realizează se fericește pe sine și, mai ales, îi fericește pe cei din jur.

La împlinirea celor șase decenii de viață, îi dorim distinsului nostru coleg Vasile Bahnaru sănătate durabilă, bucuria unor noi și frumoase împliniri în munca de cercetare întru prosperarea științei și întru menținerea spiritualității neamului nostru.

ANA VULPE
Institutul de Filologie al ASM
(Chișinău)